

یکشنبه 3 دی 1391 - 9 صفر 1433-22 دسامبر 2012

زادروز پایه‌گذار نقشه‌نگاری نوین در ایران (1300ش) ...

3 دی در گذر تاریخ**زادروز پایه‌گذار نقشه‌نگاری نوین در ایران (1300ش)**

اشاره: مهندس عباس سحاب، جغرافی‌دان و نقشه‌نگار (کارتوگراف) برجسته ایرانی به‌شمار می‌رفت. از او به‌عنوان بنیان‌گذار دانش نقشه‌نگاری به شیوه نوین در ایران یاد می‌شود. عباس سحاب، هم‌چنین بنیان‌گذار مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب است. عباس سحاب در تاریخ سوم دی‌ماه سال ۱۳۰۰ هجری شمسی در روستای #171فم» تفرش متولد شد. او تنها پسر ابوالقاسم سحاب از دانشمندان عصر خود بود که شمار تألیفاتش به بیش از ۷۰ جلد می‌رسد. بنا به گفته اعضا خانواده، در هنگام تولد عباس، پدرش ابوالقاسم سحاب رئیس معارف ولایت ثلاث (ملایر، نهاوند، تویسرکان) و مقیم نهاوند بود و در شرایط دشوار زمستان خود را از نهاوند به روستای فم رسانید تا فرزند پسری را که پس از ۹ دختر نصیب او شده بود و آرزو داشت از وی شخصیت بزرگی بسازد، از نزدیک ببیند. چهار ساله بود که به تشویق و راهنمایی پدر، به مکتب درس ملاحسین شاهمیری رفت و مدت سه سال نزد این استاد شاگردی کرد. در هفت سالگی برای ادامه تحصیل، وارد مدرسه کمالیه شد. سپس برای ادامه تحصیلات متوسطه به مدرسه‌های ابن سینا و علمیه رفت. در این مدارس بود که ذوق و استعداد سرشار وی به جغرافیا نمایان شد و تحت راهنمایی‌های پدر و آموزگاران، بیش‌تر اوقات خود را در تهیه نقشه‌های جغرافیایی گذراند. در همین دوره دبیرستان، اولین نقشه تهران را بعد از شش ماه کار و تلاش، به خط لاتین تهیه کرد. عباس سحاب به‌دلیل علاقه وافر به دانش جغرافیا در سال ۱۳۱۵ش به‌همراه پدر، سنگ بنای نخستین مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی خصوصی ایران را گذاشت. وی برای تهیه نقشه‌های مناطق گوناگون ایران، به بیش از سی هزار شهر و روستا سفر کرد. وی در سال ۱۳۳۴ش با همکاری مؤسسه کلمبوس آلمان، کره جغرافیایی را به خط و زبان فارسی تولید کرد. عباس سحاب، مؤلف و نقشه‌نگار و ناشر صدها اطلس و نقشه جغرافیایی از شهرها و استان‌های ایران، کشورهای خاورمیانه، خلیج فارس و دودمان‌های تاریخی ایران است. او با ابداع سبکی نوین در تولید نقشه‌های جغرافیایی، به‌عنوان یکی از نقشه‌نگاران صاحب سبک در دنیا مطرح شد. عباس سحاب از کودکی عاشق هنر بود. خوب نقاشی می‌کرد و تابلوهای بسیاری از او به یادگار مانده است. از دیگر آثار بزرگ و ارزشمند او، تألیف و تدوین اطلس چهارده قرن هنر اسلامی به دو زبان فارسی و انگلیسی در ۲۰ مجلد می‌باشد. تألیف این مجموعه با حمایت یونسکو در زمان حیات او ادامه داشت اما متأسفانه به انجام نرسید. پس از مرگش، تنها جلد دوم آن تحت عنوان #171فم» هنر خوشنویسی، از آغاز تا امروز» به دو زبان فارسی و انگلیسی در سال ۱۳۸۱ش چاپ و منتشر شد. مطالعه، پژوهش و گردآوری اسناد تاریخی و جغرافیایی خلیج فارس برای مقابله با سازندگان اسامی جعلی و اثبات حقانیت ایرانیان و اصالت نام این آبراه همیشه ایرانی از سال‌های دهه ۱۳۴۰ش تا پایان حیات از دغدغه‌های بزرگ استاد سحاب بود. وی با تشکیل نخستین نمایشگاه اسناد تاریخی و جغرافیایی خلیج فارس در سال ۱۳۴۵ش و تدوین و انتشار چند مجلد اطلس به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی و شرکت در مجامع علمی داخل و خارج کشور و تشکیل نمایشگاه‌ها در این زمینه اهتمام کرد. عباس سحاب افزون بر مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب و چاپخانه جغرافیایی سحاب، کتابخانه جغرافیایی سحاب را نیز به یادگار گذاشته است. بنیان این کتابخانه را پدر وی، ابوالقاسم سحاب گذاشت اما او با گردآوری منابع فراوان در جهت هرچه غنی‌تر کردن آن کوشید. این کتابخانه تخصصی هم‌اکنون دارای چندین هزار جلد کتاب و تقریباً به همین اندازه، نشریات ادواری در زمینه جغرافیا و نیز شامل بیش از ۲۰ هزار نقشه از ایران و جهان است. مهندس عباس سحاب، بنیان‌گذار نقشه‌نگاری نوین در ایران، سرانجام در ۱۴ فروردین ۱۳۷۹ش در سن هفتاد و ۹ سالگی دار فانی را وداع گفت و در قطعه هنرمندان و دانشمندان ایران در گورستان بهشت زهرا (س) تهران به خاک سپرده شد.

* درگذشت استاد "شیخ حبیب الله ذوالفنون" منجم و شاعر معاصر (1326ش)

تشکیل کمیسیون مطبوعات در وزارت کشور (1331 ش)

اشاره: در چنین روزی در سال 1331 ه ش برای نخستین بار کمیسیون مطبوعات در وزارت کشور تشکیل شد

* ترور ناکام برادر

"جواد پاک آیین" دیپلمات ایرانی در بغداد (1370ش)

* راه‌اندازی اولین مرکز اطلاعات رادیو نجوم ایران (1374 ش)

8 صفر در گذر تاریخ

شهادت "عمار یاسر" صحابی بزرگ پیامبر در جنگ صفین (37 ق)

اشاره: رساترین سخن درباره‌ی شخصیت معنوی او حدیث رسول خدا است که فرمود: "عمار، از سر تا پایش آکنده از ایمان است و ایمان با گوشت و خون او عجین گردیده است". هم‌چنین، پیامبر به او فرموده بود: "تو را گروه ستمگری خواهد کشت در حالی که تو آنان را به سوی حق و حقیقت دعوت می‌نمایی". این خبر غیبی که یکی از دلایل نبوت و راستگویی پیامبر(ص) بود آنچنان که فرموده بود نیز اتفاق افتاد و سرانجام عمار در نود سالگی در جنگ صفین در رکاب امام علی به دست هواداران معاویه کشته شد. عمار یاسر از مسلمانان راستین بود که در راه اسلام سختی‌های فراوانی را تحمل کرد و پدر و مادر او اولین شهدای راه اسلام بودند.

وقوع جنگ نهروان بین سپاهیان امام علی(ع) و خوارج (38 ق)

اشاره: پس از پایان جنگ صفین میان امام علی(ع) و معاویه بن ابی‌سفیان و تحمیل حکمیت بر امام، کوفیان که خود را بازنده‌ی این ماجرا می‌دانستند، امام را برای جنگ دوباره با معاویه، تحریک کردند که با مخالفت آن حضرت مواجه گردیدند. از آن پس علم ناسازگاری با امام را برداشته و پس از ماجراهای فراوان، در مقابل آن حضرت صف آرایی کردند. امام با نصیحت و هشدار، تعداد زیادی از آنان را از جنگ با آن حضرت منصرف ساخته و به بقیه مادامی که دست به سلاح نبرده بودند، اجازه‌ی حضور در شهر را می‌داد. ولی از آن زمان که به جنایت و قتل دست زدند، امام به جنگ آنان شتافت و در جنگ نهروان، جز 9 نفر از سپاه چهار هزار نفری آنان، کسی زنده نماند. این افراد را که از دین برگشته و به امام اهانت کردند، خوارج یا خارجی می‌گویند.

درگذشت "ابن مسکویه" حکیم و فیلسوف اسلامی (421 ق)

اشاره: احمد بن محمد بن یعقوب مسکویه از فلاسفه، حکما و مشاهیر اطبای اسلامی اوایل قرن پنجم هجری است که با ابوریحان بیرونی و ابوعلی سینا، معاصر بود. وی همچنین در لغت، منطق، ادبیات و فنون شعر و کتابت، ریاضیات و انواع فلسفه و حکمت متبحر و صاحب نظر بوده است. تجاربُ الأمم، اقسامُ الحکمة و الزیاضی و نیز تهذیبُ الاخلاق از جمله تالیفات اوست. ابن مسکویه در اصفهان وفات یافت و در تخت فولاد اصفهان مدفون گشت.

درگذشت "ابن رشد اندلسی" فیلسوف و دانشمند مسلمان (595 ق)

اشاره: ابوالولید محمد بن احمد بن رشد معروف به ابن رشد از بزرگ‌ترین فلاسفه و حکمای اسلامی قرن ششم هجری می‌باشد که در فلسفه و حکمت، یگانه‌ی روزگار خود بود و در فقه، حدیث، ادبیات، منطق و دیگر علوم متداول نیز تبخّر داشت. وی که در اندلس می‌زیست، نزد ملوک آن سامان مقرب گردید و قاضی یکی از مناطق آن شد. بیشتر از صد کتاب به او نسبت داده شده است که التحصیل، پدایة المجتهد، فلسفه‌ی ابن رشد و الکلیات ... از آن جمله‌اند.

رحلت آیت الله

"میرزا عبدالرحیم کلیبیری"

عالم و فقیه اصولی (1334 ق)

اشاره: میرزا عبدالرحیم بن نصر الله انصاری جابری کلیبیری، از علمای امامیه و از فقهای اصولی و ادبا و فصّاحا بوده است. وی از شاگردان آخوند خراسانی و میرزا حبیب الله رشتی و مامقانی بود و سپس سال‌ها در تبریز به تدریس فقه و اصول پرداخت. الاجتهاد و التقليد و قاعده‌ی لاضرر از جمله تالیفات اوست.

23 دسامبر در گذر تاریخ

* روز پیروزی در مصر (1956م)

* ترجمه انجیل از زبان لاتین به آلمانی به ابتکار "مارتین لوتر" (1521م)

* اختراع گرامافون توسط "توماس ادیسون" مخترع امریکایی (1878م)

* سقوط جده توسط "ابن سعود" و پایان حکومت خاندان هاشمی (1925م)

* اختراع لاستیک مصنوعی (1932م)

* اعدام ژنرال "هیدگی توپو" نخست وزیر ژاپن در زمان جنگ جهانی دوم (1948م)

* اعدام "لاورنتی پزیا" سیاست‌مدار سفاک و رئیس دستگاه امنیتی شوروی (1953م)

* روز ملی "ژاپن"